

„Vár állott, most kőhalom...”

(A Wendler család feljegyzései II. rész)

Idősebb budaörsiek ma is tudják, és mesélik a kőhegyi kegyhely megszületésének történetét. Wendler Ferencet a kápolna megépítésére három álma, majd az 1853. július 15-én bekövetkezett csodálatos megmenekülése biztatta.

Ezen a napon Ferenc gazda hat másik budaörsivel az agyagbányában dolgozott, amikor az beszakadt, és földtömeg borította be. Társai már arra gondoltak, hogy csak holtan emelhetik ki az omlásból. Mindnyájukat meglepte, amikor mégis sértetlenül, élve emelhetők ki: „Azt, hogy életben maradtam, csak a Szűz Anyának köszönhetem, aki köpenyével takart be, így védett meg” – mondta a körüllette állóknak. Wendler Ferencnek 39. születésnapján (1854. június 29-én) majd az azt követő éjszakán ismét megjelent álmában az Istenanya. Ezt követően Ferenc napján, december 3-án felmentek Antal testvérel a Kőhegyre, megjelölte a vadrózsabokornál a helyet, ahol a leveleken a Szűz Anya arcát látta. Még ezen nap délutánján megkereste Brunner János plébánost, elmondta, hogy kápolnát kíván ezen a helyen emelni. Papja először le akarta beszélni a nagy anyagi áldozatról a szegény gazdát, de ő hajthatatlan maradt. „Kiről kívánna elnevezni a kápolnát?” – kérdezte Brunner Atya. „A Szeplőtelen Fogantatás tiszteletére, a rózsák közt látott Szűz Máriáról.” „Kitől tudja, hogy a Szeplőtelen Fogantatás volt?” – hangzott az újabb kérdés? Wendler válasza így hangzott: „A rózsá levelein ez az írás állt: Én vagyok a Szeplőtelen Fogantatás! Az ő tiszteletére akarom a kápolnát emelni.”

Ezek után Brunner plébános írásban jelentette Esztergomba a primásnak, Scitovszky Jánosnak Wendler Ferenc kérelmét. IX. Pius pápa 1854. december 8-án emelte hittétellé a Szeplőtelen Fogantatást, ezután Wendler Ferenc

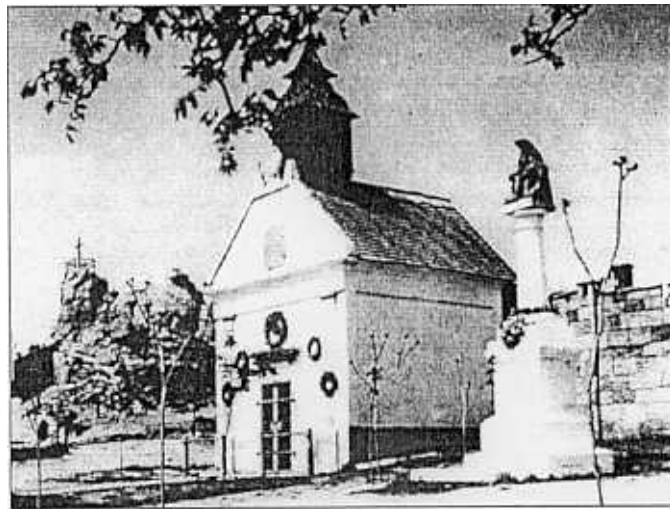
A hit vára, a Szűz Anya tiszteletére emelt zarándokhely él. Ma ugyan már kővei sem maradtak ránk, a kőhegyi Szeplőtelen Fogantatás kápolnájának alapjait csak a föld rejti. De áll a kőhegyi kápolna a hívő budaörsiek szívében, és ki tudja, talán a visszaállított kereszt példájára újjászülethet Wendler Ferenc alkotása is.

örvendetes értesítést kapott 1854. december 20-án. Nagy tisztesség érte őt és az egész községet, a Szentatya beleegyezett a kápolna építésébe.

A kápolna alapkövét 1855. május 5-én helyezték el. A munkálatok gyorsan haladtak, aki tudott, segített az út kiépítésében, melyen az építéshez szükséges kőveket a hegyre szállították lovaskocsival. Fia és a falu számos lakosa segített „Franz Vetter”-nek. Róth Antal emlékezett arra, de ő is az öregektől hallotta, Ferenc sohasem ütötte ostorral a nehézségek szállítását húzó lovakat. A kifáradt lovak egyszer megálltak pihenni, a kápolnaépítő serény biztatására újra megindultak. A legjobbkor, mert egy hatalmas szikla gurult le mögöttük. „Ez az ördög incselkedése volt” – mondta a lovak kísérő Wendler. A nyár végére már majdnem készen állt a kápolna. IX. Pius szeretettel figyelte az eseményeket, szobrot is küldött az épülő kegyhelynek. Az első ajándékot Wendler nem fogadta el, nem ezt az alakot látta álmában. Ezért újabb szoborajándékot kapott Rómából, a katolikus templomban ma is látható szobrot. 1855. október 15-én, Szent Teréz napján szentelték fel Budaörsön a kőhegyi kápolnát. A plébános már Dobronyi Mihály volt, a kápolna felszentelését 8 papja társaságában Beitler Antal pécsi püspök végezte. Tizennyolc fehérbe öltözött lány vitte a kápolnába a Szent Szűz alakját, tizenkét fiú a kápolna harangját. A kápolna oltáránál IX. Pius újabb ajándéka volt látható, egy rózsátó ábrázolása tizenkét csillagos rózsakoszorúval.

Felesége halála után Wend-

ler Ferenc a Kőhegyre költözött, 1872-ben fogott hozzá, hogy remete életéhez kereszt alakú barlangot vájjon a hegybe magának. 1878. február 25-én, lánya esküvője után keves holmijával a hegyre költözött, ahol még további 19

éven át élt a Szeplőtelen Fogantatás kápolnája szolgálatában. A szentség hírében álló remetét gyermekei látták el élelmiszerral.

A zarándok csoportok egymás után érkeztek. Október 15-én szabadtéri szentmise volt a kápolna előtt, ezt később szeptember 8-ára, Kisasszony Napjára tették át. Számos ének- és imaszöveg született, melyet Wendlerék a zarándokok közt kiosztottak. A népi nyomtatványok nyomdája, a Bucsánszky majd Rózsa nyomda adta ki Wendler Ferenc énekeit, aki dallamát előénekelte, a processzióval Vértesacsáról, Etyekről, Törökbalintról, Zsámbékról, Vecsésről, Soroksárról érkező zarándokok megtanulták azt és terjesztették az egylapos imákat, dalokat.

A múlt század második fele volt a zarándokhely fénykora. 1893-ra csaknem teljesen megvakult a remete. Ekkor fia, András az apja segítségével felköltözött a Kőhegyre, ahol az aggot is gondozta, és ellátta a kápolna szolgálatát. 1903-ban tette át Vaszary Kolos primás a templom búcsúnapi szep-temberre. A zarándokok véget nem érő sorokban érkeztek. Rudolf Hartmann még megható fotókon mutatja be az 1930-as években a hegyre zarándokló sokaságot. Mozsárgyű lövése jelezte a zarándok-

mise kezdetét, az újév, húsvét, pünkösd, s az Úrnap ünnepségének kezdetét.

Ki gondolta volna, hogy 1945 után a kápolna rombolásához kezdenek kegyeletet nem ismerő kezek? Wendler András még írja a krónikát, de 1946-ban Róth Antal visszaemlékezése szerint egy magyar hívő mentette ki a Mária szobrot. Horváth Gyula levitte a református vallású óráshoz, aki átadta Eller Pálné született Zierkelbach Mária kötődésnek (meghalt 1972-ben). A legjobb gondolata neki volt, ő kereste meg Kamaraerdőn Kruck József péket, a Wendler család oldalági rokonát, aki a szoborral a kitelepítők elől a Komárom megyei Mocsára menekült.

(folytatjuk)

Dr. Kovács József László